

EIROPAS KOMISIJAS ATBILDES

UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU

NextGenerationEU parādu pārvaldība Komisijā:

daudzsološs sākums, bet vajadzīga turpmāka pielāgošana
paraugpraksei

Saturs

1. KOMISIJAS ATBILŽU KOPSAVILKUMS.....	2
II. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS IETEIKUMIEM.....	3
1. 1. ieteikums. Izveidot atsevišķu vidējā līmeņa struktūrvienību.....	3
2. 2. ieteikums. Stiprināt risku direktora nozīmi.....	3
3. 3. ieteikums. Īstenot personāla stratēģiju attiecībā uz parādu pārvaldības darbiniekiem.....	4
4. 4. ieteikums. Noteikt skaidrus parādu pārvaldības mērķus un ziņot par to īstenošanas rezultātiem.....	4
5. 5. ieteikums. Konsekventi dokumentēt lēmumus par cenu noteikšanu.....	5

Šajā dokumentā ir sniegtas Eiropas Komisijas atbildes uz Eiropas Revīzijas palātas īpašā ziņojuma apsvērumiem saskaņā ar [Finanšu regulas](#) 259. pantu, un tās ir jāpublicē kopā ar īpašo ziņojumu.

1. KOMISIJAS ATBILŽU KOPSAVILKUMS

NextGenerationEU (NGEU) ir inovatīva finansēšanas programma, kas ar aizņēmumu palīdzību var mobilizēt līdz 5 % no ES IKP, lai finansētu vērienīgus kolektīvus ES pasākumus, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju. *NextGenerationEU* ir pagaidu instruments, ar kuru Komisija, emitējot obligācijas, **laikposmā no 2021. gada vidus līdz 2026. gadam** var piesaistīt **līdz pat 800 miljardiem EUR**. Ieņēmumi no šīs obligāciju emisijas ļaus ES pārvarēt tūlītējās atveseļošanas problēmas, kā arī paātrināt zaļo pārkārtošanos un ES ekonomikas digitalizāciju. Līdz 250 miljardiem EUR tiks piesaistīti, emitējot *NextGenerationEU* zaļās obligācijas. *NextGenerationEU* paredz, ka laikposmā no 2021. gada vidus līdz 2026. gadam tiks emitētas obligācijas vidēji aptuveni 150 miljardu EUR vērtībā gadā, **turpmākajos gados padarot ES par vienu no lielākajiem euro denominētu parāda vērtspapīru emitentiem** un par lielāko zaļo obligāciju emitentu pasaulē.

Visu to programmu¹ gadījumā, kas izveidotas pirms *NextGenerationEU*, Komisija emitēja obligācijas un līdzekļus, ko tā ieguva, nodeva tieši saņēmējvalstīm ar tādiem pašiem nosacījumiem (t. i., procentu likmi un termiņu), ar kādiem tā tos saņēma (tā sauktās “**kompensējošas**” finansēšanas pieeja). Līdz ar to emitēšanas grafiku, apjomu un termiņu pilnībā noteica saņēmēja vajadzības. Ar tādu metodi pietika neliela finansējuma sniegšanai, bet atdūrās pret robežām programmā *SURE* (programma ar finansējumu līdz 100 miljardiem EUR), un tas iezīmēja sākumu ES kļūšanai par regulāru un liela mēroga emitentu un bija laba skola *NextGenerationEU* finansēšanas programmas, kura ir daudz plašāka, izstrādei.

NextGenerationEU gadījumā bija nepieciešama finansēšanas pieeja, kas ļoti īsā laikā ļauj **emitēt daudz lielāku apjomu**. Tāpat bija nepieciešama sistēma, kas, ņemot vērā, ka dalībvalstis ir atkarīgas no atveseļošanas un noturības plānu īstenošanas, ļautu ātri, bieži un pēc nenoteikta grafika izsniegt tām daudzus aizdevumus un dotācijas. **Lai sekmīgi finansētu NextGenerationEU**, Komisijai bija jārod **pilnīgi jauna – diversificētas finansēšanas stratēģijas veida – pieeja**, kuru īsteno eurozonas lielākie suverēnie emitenti.

Īstenojot aizņēmumu operācijas *NextGenerationEU* ietvaros, Komisija ir apliecinājusi, ka spēj netraucēti īstenot vērienīgu finansēšanas programmu pat problemātiskos tirgos, vienlaikus gādājot par pilnīgu pārredzamību un pārskatatbildību. **Orientēties nestabilos tirgos ir palīdzējuši diversificētas finansēšanas stratēģija**, ko veido paņēmieni (sindicēti darījumi, izsoles) un finansēšanas instrumenti (obligācijas, parādzīmes), kurus izmanto suverēnie emitenti.

2022. gada decembrī **Parlaments un Padome grozīja Finanšu regulu, lai tajā iestrādātu diversificētas finansēšanas stratēģiju, kas būtu par pamatu visām turpmākām ES aizņēmumu un aizdevumu operācijām**, tā izveidojot vienotu finansēšanas pieeju, kura tika sākota ar finansējumu, kas paredzēts instrumenta *MFP+* (līdz 18 miljardiem EUR lieliem) aizdevumiem Ukrainai.

Pārskatītā Finanšu regula² un saistītais Komisijas Īstenošanas lēmums par pārvaldību³ tagad **ļaus Komisijai saskaņā ar Revīzijas palātas ieteikumiem izstrādāt vispusīgu parādu pārvaldības**

¹ Piemēram, Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisms (EFSM), makrofinansiāla palīdzība (MFP), maksājumu bilances mehānisms un Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*).

² Regula (ES, Euratom) 2022/2434 (EUR-Lex - 32022R2434 - LV - EUR-Lex (europa.eu))

³ C (2022)9700 (C_2022_9700_1_EN_ACT_part1_v6.pdf (europa.eu))

stratēģiju savām operācijām. Agrāk Komisija nevarēja īstenot vienotu, visaptverošu parādu pārvaldības stratēģiju, jo tai bija jāīsteno instrumenta *NGEU* diversificētas finansēšanas stratēģija līdztekus vairākām programmām, kuras tiek finansētas pēc atšķirīgas metodes un ar atšķirīgiem paņēmieniem. Sekojot *NextGenerationEU* izveidotajai finansēšanas stratēģijai, turpmāk Komisija savos finansēšanas plānos un saistītajos ziņojumos aptvers visas **pēc vienotas finansēšanas pieejas** veiktās aizņēmumu un aizdevumu operācijas ES politikas vajadzībām, savukārt risku direktors pārraudzīs arī citus aizņēmumus (kas nav piešķirti no instrumenta *NextGenerationEU*). Izstrādājot parādu pārvaldības stratēģiju un ziņošanas sistēmas pēc vienotas finansēšanas pieejas, **Komisija maksimāli ņems vērā Revīzijas palātas ieteikumus.**

II. KOMISIJAS ATBILDES UZ REVĪZIJAS PALĀTAS IETEIKUMIEM

1. 1. ieteikums. Izveidot atsevišķu vidējā līmeņa struktūrvienību

Ņemot vērā parādu pārvaldības darbību apmēru, sarežģītību un lielāku pamanāmību, iesakām Komisijai izveidot atsevišķa vidējā līmeņa struktūrvienību, lai uzlabotu savas analītiskās, riska novērtēšanas un ziņošanas spējas. Vidējā līmeņa struktūrvienībai vajadzētu būt atbildīgai, piemēram, par parādu pārvaldības kompromisu uzraudzību un ziņošanu par tiem, kā arī par darījumu struktūrvienības parādu pārvaldītāju snieguma izvērtēšanu attiecībā pret stratēģiskajiem mērķiem.

Ieviešanas mērķtermiņš: 2024. gada vidus.

Komisija piekrīt 1. ieteikumam izveidot atsevišķu vidējā līmeņa struktūrvienību. Komisija izveidoja pašreizējo struktūru, kurā viena un tā pati komanda pilda darījumu struktūrvienības pienākumus, veic stratēģisko plānošanu un riska uzraudzību, jo uzskatīja to par vispiemērotāko, ņemot vērā darba specifiku un vajadzību ar pieejamajiem resursiem ātri izveidot spējas.

Minētie apsvērumi laikā, kad notika gan tēriņu plānošanas, gan darījumu izstrāde, prasīja ciešu saikni starp finansējuma plānošanu un darījumu izpildi. Sākumposmā bija vajadzīga ciešs kontakts un augsta reaģētspēja. Tagad, kad finansēšanas darbības jau kādu laiku veiksmīgi tiek īstenotas, ir iespējams labāk saskaņot organizācijas struktūru un starptautisko paraugpraksi un izveidot atsevišķu vidējā līmeņa struktūrvienību.

2. 2. ieteikums. Stiprināt risku direktora nozīmi

Lai nodrošinātu, ka risku direktors pilda pilnvaras neatkarīgi, efektīvi un lietderīgi, iesakām Komisijai:

- a) sagatavot atsaucē dokumentu, paskaidrojot, kuri operatīvie pārvaldības uzdevumi ir risku direktora atbildības jomā, kad tas veic ģenerāldirektora vietnieka pienākumus;
- b) stiprināt risku direktora komandas spējas, lai tās atbilstu uzticētajiem uzdevumiem, īpaši pārdomājot rezerves personāla pieejamību.

Ieviešanas mērķtermiņš: līdz 2023. gada beigām

Komisija piekrīt 2. ieteikuma a) un b) punktam. Tiks sagatavots atsaucē dokuments, kurā tiks paskaidrots, kādi ir risku direktora operatīvie pārvaldības uzdevumi, kad tas pilda Budžeta ĢD ģenerāldirektora vietnieka pienākumus. Jautājumā par risku direktora uzdevumu jomu, tiek stiprināta

risku direktora atbalsta komanda ar mērķi stiprināt un optimizēt risku direktora operatīvās spējas un saskaņot tā organizatorisko struktūru, lai tā atbilstu risku direktoram uzticētajiem uzdevumiem.

3. 3. ieteikums. Īstenot personāla stratēģiju attiecībā uz parādu pārvaldības darbiniekiem

Ņemot vērā parādu pārvaldības uzdevumu sarežģītību un nozīmi, kā arī nepieciešamību piesaistīt un noturēt piemērotus darbiniekus, iesakām Komisijai īstenot atbilstīgu personāla stratēģiju attiecībā uz darbiniekiem, kuri strādā ar parādu pārvaldību.

Ieviešanas mērķtermiņš: līdz 2023. gada beigām

Komisija piekrīt 3. ieteikumam. Pagaidu darbinieku piesaistīšana no dalībvalstu parādu pārvaldības birojiem, Eiropas Stabilizācijas mehānisma, Eiropas Investīciju banka u. c. ir palīdzējusi Komisijai ātri sākt finansēšanas darbības. Komisijas nodoms ir pakāpeniski aizstāt ārējos un pagaidu darbiniekus ar pastāvīgākiem darbiniekiem. Prioritāte tiks dota norīkoto valstu ekspertu aizstāšanai ar Komisijas darbiniekiem. ES parāda vērtspapīru emitēšanas programmas sekmīgas darbības nodrošināšanai nākotnē liela nozīme ir pastāvīgiem papildpasākumiem. Lai gan tiks pieliktas visas pūles, lai pieņemtu darbā pastāvīgus darbiniekus, ja tas tomēr nebūs iespējams, Komisijai šīs amata vietas būs jāaizpilda ar pagaidu darbiniekiem. Pagaidu darbinieku izmantošana augsti specializētiem profiliem, kuriem Komisijā pieejamu kandidātu nav, atbilst Komisijas cilvēkresursu stratēģijai. Turklāt risku direktora komandā 2022. gada jūlijā tika uzņemti vēl trīs pilnslodzes ekvivalenti, un tagad komandā ir 5,5 pilnslodzes ekvivalenti. Komisija turpinās apsvērt iespējamus nākotnes risinājumus, lai īstenotu šo ieteikumu un šo jautājumu iekļautu Budžeta ģenerāldirektorāta cilvēkresursu pārvaldībā.

4. 4. ieteikums. Noteikt skaidrus parādu pārvaldības mērķus un ziņot par to īstenošanas rezultātiem

Lai uzlabotu pārskatbaidību un pārredzamību saistībā ar Komisijas īstenotās parādu pārvaldības sniegumu, iesakām Komisijai:

- a) pieņemt parādu pārvaldības stratēģiju, kas aptvertu visus aizņēmumu instrumentus, tostarp skaidru paziņojumu par parādu pārvaldības mērķiem un attiecīgajiem rādītājiem, un regulāri ziņot par šo mērķu sasniegšanu;
- b) regulāri publicēt informāciju par ieņēmumu no NGEU zaļajām obligācijām īpatsvaru, kas faktiski izlietots saskaņā ar ES taksonomiju.

Ieviešanas mērķtermiņš: līdz 2023. gada beigām

Komisija piekrīt 4. ieteikuma a) un b) punktam. Kā izklāstīts Paziņojumā par finansēšanas stratēģiju *NextGenerationEU* finansēšanai⁴, pārredzamība un pārskatatbildība ir *NextGenerationEU* finansēšanas darbību iezīme. Tāpēc Komisija uzmanības centrā ir izvirzījusi Parlamenta, Padomes, ieguldītāju un plašas sabiedrības informēšanu par finansēšanas darbībām.

⁴ COM (2021) 250 ([com2021_250_en_act_part1_v3.pdf \(europa.eu\)](#))

5. 5. ieteikums. Konsekventi dokumentēt lēmumus par cenu noteikšanu

Lai uzlabotu pārskatatbildību un revīzijas taku attiecībā uz Komisijas lēmumiem par sindicēto ES obligāciju cenu noteikšanu, iesakām Komisijai iekšējai lietošanai skaidri dokumentēt analīzi un lēmumu pieņemšanas procesus, kas pamato galīgās cenas noteikšanu.

Ieviešanas mērķtermiņš: 2023. gada septembris

Komisija piekrīt 5. ieteikumam un strukturēti reģistrēs visus galvenos posmus sindicēto darījumu gatavošanā.